

Pestprotocol

BS St. Paulus

Januari 2018

Inhoud

1. Pesten op school

1.1. Doel

1.2. Voorwaarden

1.3. Het probleem dat pesten heet

1.4. Signalen van pesten

1.5. Hoe willen wij ermee omgaan

2. Gedragsverwachtingen omtrent het pestprobleem

2.1 Onze 3 gedragsverwachtingen

2.2 Gedragsverwachtingen die gelden in alle groepen

3 Aanpak van ruzies en pestgedrag

3.1 Stappenplan probleem oplossen

3.2 Pesten ondervangen in de klas en daarbuiten

3.3 Begeleiding van de gepeste leerling

3.4 Begeleiding van de pester

4. Adviezen aan ouders van onze school

5. De pestcoördinator

6. Cyberpesten

1. Pesten op school - Hoe ga je ermee om?

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken.

Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

1.1 Doel:

Het pestprotocol kent als algemeen doel dat alle kinderen zich in hun basisschoolperiode veilig moeten voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/ verzorgers (hierna genoemd: ouders). De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld. Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.

1.2 Voorwaarden:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders)
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hem regels worden vastgesteld.
- Als pesten optreedt moeten leerkrachten (in samenwerking met ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.
- Op school is een vertrouwenspersoon aangesteld.

1.3 Het probleem dat pesten heet:

- De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere groepen wordt er gepest.

- Een pestproject alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pestprobleem.
het is ook goed om het probleem regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief kan werken.

1.4 Signalen van pesten kunnen o.a. zijn:

- Altijd een bijnaam, nooit een kind bij de eigen naam noemen.
- Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot.
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven.
- Briefjes doorgeven.
- Beledigen.
- Opmerkingen maken over kleren.
- Isoleren.
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen.
- Naar het huis van het slachtoffer gaan.
- Bezittingen afpakken
- Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer.

Deze lijst kan nog verder worden uitgebreid: je kunt het zo gek niet bedenken of volwassenen en dus ook leerlingen hebben het bedacht. Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

1.5 Hoe willen wij daar mee omgaan?

- Op school werken wij volgens SWPBS. Dit betekent dat we schoolbreed goed gedrag positief stimuleren en hierdoor het goede gedrag verder verbeteren.
- Via SWPBS hebben we het stappenplan 'Probleem oplossen' ingevoerd. De kinderen volgen deze stappen en het aantal problemen is hierdoor sterk afgenomen.
- We willen pesten in het kader van de methode "PAD" speciale aandacht geven.
- We willen de verschillende emoties via de methode 'PAD' speciale aandacht geven en uitleggen, waardoor er begrip ontstaat voor de ander en zijn emoties.
- Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies enz. kunnen aan de orde komen tijdens kringgesprekken of PAD lessen.
- De leerlingen van groep 5-6-7-8 vullen jaarlijks een vragenlijst omtrent 'sociale veiligheid' in. Dit is een signaleringsinstrument van de leerkracht.
- De leerlingen van groep 5-6-7-8 vullen jaarlijks minimaal 1x VISEON 2.0 Leerlingenlijst in, welke ook als signaleringsinstrument wordt gehanteerd door leerkrachten.
- Op school willen we pesten indien nodig in de kring aan de orde stellen.
- We willen tijdens de ouder-inloopmiddag hier aandacht aan schenken.
- Andere werkvormen zijn ook denkbaar, zoals spreekbeurten, rollenspellen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten.

- Het voorbeeldgedrag van de leerkrachten (maar ook thuis en ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressie van leerkrachten, ouders en leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen en zullen daar waar nodig kinderen moeten vastpakken om hun tegen anderen en zichzelf te beschermen.
- Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van gedragsverwachtingen voor de leerlingen.

2. Gedragsverwachtingen omtrent het pestprobleem (preventief)

2.1 Onze 3 gedragsverwachtingen

Gedragsverwachting 1

Een belangrijke gedragsverwachting is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf groep 1 brengen we dit de kinderen al bij: "Je mag niet klikken, maar... als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit, dan mag je hulp aan de leerkrachten vragen. Dit wordt niet gezien als klikken.

Gedragsverwachting 2

De tweede gedragsverwachting is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

Gedragsverwachting 3

Samen werken zonder bemoeienissen:

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. Essentieel is dat de ouders achter de aanpak van de school gaan staan. Mocht dit niet het geval zijn, zal er een gesprek tussen ouders en directie volgen om alsnog op 1 lijn proberen te komen.

2.2 Gedragsverwachting die gelden in alle groepen:

1. Behandel de ander zoals je zelf ook behandeld wilt worden.
2. Handen en voeten gebruiken we om ons voort te bewegen, niet om een ander pijn te doen.
3. We noemen elkaar bij de voornaam.
4. Als je kwaad of verdrietig bent volg je het stappenplan om je probleem op te lossen.
5. Als je kwaad of verdrietig wordt of bent mag je altijd naar een rustige plek (PAD-plek/time-out plek).
6. Vertel de juf of meester over dingen die je niet prettig of gevaarlijk vindt.
7. Vertel de meester of de juf wanneer jezelf of iemand anders wordt gepest. Kinderen die pesten, zitten zelf in de nesten!
8. Uitschelden, roddelen en dingen afpakken keuren we af door te negeren of aan te pakken via het stappenplan probleem oplossen.
9. Vertel thuis over vervelende dingen. Je ouders kunnen je dan helpen.
10. Luisteren naar elkaar.
11. Het innerlijk, hoe iemand van binnen is, dat is belangrijk.
12. Nieuwe kinderen ontvangen we vriendelijk en vangen we samen op. Zij zijn ook welkom op onze school.

!!Deze gedragsverwachtingen gelden op school en daarbuiten, voor leerlingen, ouders en personeel!!

Toevoeging:

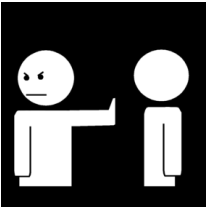
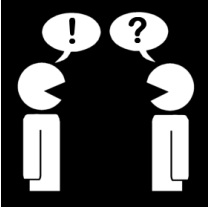

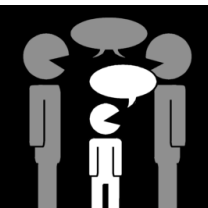

Kinderen en leerkrachten mogen in hun groep ook samen aanvulling maken op deze gedragsverwachtingen. Zo ontstaan de zogenaamde groepsverwachtingen. Elke groep is tenslotte anders en volgt een ander verwachtingspatroon.

3.Aanpak van de ruzies en pestgedrag

3.1 Stappenplan "Probleem oplossen"

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

Stappenplan probleem oplossen

	<p>Stap 1; Negeer het probleem als dit mogelijk is.</p>
	<p>Stap 2; Spreek de persoon op een fatsoenlijke en rustige manier aan. Zeg dan: 'Stop, ik vind....'.</p>
	<p>Stap 3; Als het niet helpt, spreek de persoon nogmaals fatsoenlijk en rustig aan. Zeg dat je het gaat melden bij de leerkracht als het niet wordt opgelost.</p>
	<p>Stap 4; Als het probleem nog niet is opgelost, ga je naar de juf of meester.</p>
	<p>Stap 5; Gesprek tussen melder en het kind. Bespreek hoe je het probleem gaat oplossen en zorg dat het goed wordt opgelost.</p>

Stap 1:

Er eerst zelf (en samen uit te komen) via het stappenplan Probleem Oplossen.

Stap 2:

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen. Op de speelplaats ga je naar de juf of meester die toezicht heeft. Hij/zij zal dit dan proberen op te lossen door een verhelderend gesprek te voeren en indien nodig te bespreken met de groepsleerkracht(en)

Stap 3:

Bij herhaling van pesterijen/ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties (zie bij consequenties)

Stap 4:

Wanneer met stap 3 de zaak nog niet is opgelost, worden de ouders ingeschakeld en indien nodig verdere (externe) hulp.

Consequenties:

We volgen bij misdragingen/pesten zoveel mogelijk het protocol 'Switch' en het protocol 'Ongewenst gedrag'. Zie hiervoor de protocollen in het veiligheidsplan. M.b.t. pesten betekent dit wel dat er duidelijkere signalering moet zijn en dat er meer en sneller zaken moeten worden vastgelegd. Als er sprake is van pesten wordt dit bij zowel de pester als de gepeste in het leerlingdossier genoteerd. Ook is het belangrijk om z.s.m. ouders in te schakelen om één lijn te trekken en duidelijk te maken aan de pester dat dit niet de bedoeling is.

3.2 Pesten ondervangen in de klas en daarbuiten

In zijn algemeenheid gelden de volgende stappen om pesten te ondervangen (curatief):

1. Wanneer er gepest wordt, wordt dit ondervangen met een waarschuwing -> 'geel' in Switch protocol.
Goed doorgaan met signaleren en tijdig ingrijpen.
2. Wanneer na de waarschuwing het pesten niet stopt, wordt er gereageerd met een consequentie -> 'rood' in Switch. Zie voor de juiste consequentie het protocol 'Ongewenst gedrag'. Hanteer een passende straf (in de ogen van de leerkracht en/of directie) -> zie protocol 'Switch' en protocol 'Ongewenst gedrag'. Denk hierbij aan binnenblijven, een stelopdracht, internetonderzoek, werkstuk, presentatie, etc.
Notitie in leerlingdossier.
Directie/IB wordt wel al op de hoogte gesteld van het feit dat er gepest is.
3. Als er sprake is geweest van pesten en na de eerste consequentie (rood) stopt dit niet, dan gaan we in gesprek met ouders. Hun medewerking wordt nadrukkelijk gevraagd om mee te helpen op te lossen. De school legt het probleem schriftelijk vast.
Notitie in leerlingdossier.

IB is op de hoogte of zelf bij gesprek aanwezig.

Directie is op de hoogte.

4. Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld: maatschappelijk werker of schoolarts.
Notitie in leerlingdossier.
Actie wordt uitgevoerd door IB-er.
Directie is op de hoogte.
5. In extreme gevallen kan de leerling een "time-out" krijgen (zie schoolgids). Wanneer de school de veiligheid van het kind, de andere kinderen of haar personeel niet meer kan garanderen kan de school de procedure van "verwijdering" inzetten (zie schoolgids)
Actie wordt uitgevoerd door directie+IB.

Bij misdragingen/pesten tijdens pauzes (buiten) gelden de volgende zaken extra:

- Proberen uit te praten en te waarschuwen. Dit betekent in de praktijk hetzelfde als 'geel' in het protocol Switch.
- Bij herhaling wordt het ongewenste gedrag beschreven in het leerlingendossier en volgt een gesprek met een lid van de directie (IB). Dit is hetzelfde als 'rood' in het protocol 'Switch' -> dit betekent een time-out op de juiste plek buiten en een kort gesprek met de groepsleerkracht bij binnenkomst. Hanteer ook het protocol 'Ongewenst gedrag' zover als mogelijk.

3.3 Begeleiding van de gepeste leerling:

- Medeleven tonen, luisteren en vragen: hoe en door wie er gepest wordt.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie dan huilen of boosheid (dat wil de pester juist uitlokken): bijvoorbeeld je niet afzonderen.
- Het gepeste kind in laten zien waarom het gepest wordt.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester.
- Het gepeste kind niet 'over-beschermen'.

3.4 Begeleiding van de pester:

- Praten: zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen, zelf gepest worden_.
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses laten aanbieden.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- Pesten is verboden in en om de school : Wij houden ons aan deze regel. Straffen als het kind wel pest, belonen als het kind zich aan de regels houdt.
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de stop-eerst-nadenken-houding of een andere manier van gedrag (PADDEN) aanleren.
- Contact tussen ouders en school: elkaar informeren en overleggen. Inleven in de pester. Wat is de oorzaak en hoe komt dit zo? Oorzaken van het pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematisch thuissituatie.
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gebruikt
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt.
- Zoeken van een sport of club waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; jeugdgezondheidszorg; huisarts, schoolmaatschappelijke werker.

4. Adviezen aan de ouders van onze school

Ouders van gepeste kinderen:

- a. Houdt de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- b. Als pesten niet op school gebeurt maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouder(s) van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- c. Pesten op school kunt u het beste direct met de groepleerkracht bespreken.
- d. Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- e. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport of deelnemen aan een vrije tijdsclub.
- f. Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters:

- a. Neem het probleem van uw kind serieus.
- b. Raak niet in paniek: elk kind loopt kans om gepest te worden.
- c. Probeer achter de mogelijke oorzaken te komen.
- d. Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- e. Besteed extra aandacht aan uw kind.
- f. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport of deelname aan een vrije tijdsclub
- g. Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- h. Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van de school staat.

Alle andere ouders:

- a. Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- b. Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- c. Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- d. Geef zelf het goede voorbeeld.
- e. Leer uw kind op te komen voor anderen.
- f. Leer uw kind op te komen voor zichzelf.

5. De pestcoördinator

Hij/zij is verantwoordelijk voor het pestbeleid op onze school, houdt zicht op berichtgeving en wetgeving omtrent het onderwerp pesten binnen het primair basisonderwijs zodat ons pestbeleid up-to-date blijft en voldoet aan de wet. Hij/zij is verantwoordelijk ervoor dat alle betrokkenen kennis hebben van het protocol. Hij/zij zorgt ervoor dat het protocol geregeld onder de aandacht komt in een vergadering.

Hij/zij is het aanspraakpunt voor iedereen die met pesten te maken heeft. Kinderen, ouders en leerkrachten kunnen een beroep op haar doen.

Hij/zij heeft een rol als het gaat om pesten binnen de school te voorkomen en hierop beleid uit te zetten, materialen aan te dragen en deze onder de aandacht te brengen. Op onze school is Monique Reversma opgeleid tot pestcoördinator.

6. Cyberpesten

De school wil cyberpesten voorkomen door:

- de leerlingen bewust te maken van de gevaren op internet, de effecten van cyberpesten en de strafbare feiten, mbv gerichte voorlichting en ondersteunende campagnes
- samen met leerlingen afspraken te maken over internetgedrag op school
- het cyberpesten bespreekbaar te maken in de groep en de leerlingen elkaar daarop te laten aanspreken.
- Leerlingen duidelijk te maken wat de sancties zijn van cyberpesten. Dit kan gaan van uitsluiten om met de computer te werken tot schorsing of verwijdering en alles daartussen.
- Ouders inschakelen bij een incident.
- Ouders via info op Isy te wijzen op mogelijke risico's van internetgebruik door kinderen.

Indien het cyberpesten buiten school plaatsvindt, maar het wel op school terecht komt en school hier hinder van ondervindt, zal school:

- In gesprek gaan met de getroffen leerling
- Contact opnemen met de ouders van zowel slachtoffer als dader
- De ouders adviseren om aangifte of een melding te doen bij de politie